

SZTUKA AMERYKI ŁACIŃSKIEJ 2011, NR 1

ISSN 2299-260X

Badania etnograficzne Borysa Malkina w świetle listów do Heleny Przestalskiej-Malkin. Wyprawa do Indian Kofán

Magdalena Nierzwicka
(Muzeum Okręgowe w Toruniu,
Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata)

Borys Malkin był antropologiem, entomologiem i podróżnikiem, który prawie 40 lat swego życia spędził na prowadzeniu badań terenowych wśród tubylczych ludów Ameryki Południowej, dogłębnie poznając i dokumentując na fotografii i taśmie filmowej ich życie codzienne oraz obyczaje. Stał się jednocześnie wybitnym kolekcjonerem indiańskich obiektów kultury materialnej, zebrawszy ich w trakcie swego niezwykle pracowitego życia blisko 17 tysięcy. Gromadzone z wielką rzetelnością i znanstwem stały się wartościowym materiałem etnograficznym, trafiając do zbiorów wielu czołowych muzeów amerykańskich i europejskich, w tym również i polskich¹.

Urodził się 20 listopada 1917 r. w Witebsku, a dzieciństwo i wczesną młodość spędził w Warszawie. Od najmłodszych lat posiadał ściśle ukierunkowaną pasję. Przejawiał nieukrywaną ciekawość poznawania świata, namiętnie studiując i przerysowując mapy, a także pogłębiając wiedzę o odległych kra-

¹ Rzetelny wykaz muzeów przechowujących kolekcje Malkina oraz szczegółowe kalendarium jego podróży badawczych opracował i zamieścił Mariusz Kairski w aneksach książki B. Malkina, *Odchodzący świat. Tropem kultur indiańskich i świata przyrody Ameryki Południowej*; (MALKIN 2007) Dane te ukazały się również w artykule M. Kairskiego i J. Jaskulskiego (KAIRSKI, JASKULSKI 1999).